

NOTA:**Diàlegs Mediterrània +25****Digitalitzar la petita i mitjana empresa mediterrània**

Conferència en línia, 8 de juliol de 2020

Característiques de la reunió

Dimecres, 8 de juliol, la Generalitat de Catalunya, en col·laboració amb l'IMed, va oferir la primer sessió de diàleg virtual organitzada amb motiu del 25è aniversari del Procés de Barcelona (1995-2020) en el marc del cicle "Diàlegs Mediterrània + 25", que abordarà fins a l'octubre qüestions transversals de les relacions euromediterrànies per aportar-hi noves visions i propostes.

Ponents

La sessió virtual va comptar amb la participació de les següents personalitats:

Bernat Solé, conseller d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència de la Generalitat de Catalunya; **Josep Ferré**, director general de l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed); **Josep A. Planell**, rector de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC); **Mondher Khanfir**, cofundador i director executiu en cap de Wiki Startup; **Àurea Rodríguez**, directora d'Innovació de l'Agència ACCIÓ de la Generalitat de Catalunya; **Didier Nkurikiyimfura**, director de Tecnologia i Innovació del Secretariat de Smart Africa; **Hanae Beza**, gerent de Projectes per a Startup i Ecosistemes d'Innovació del Secretariat de Smart Africa; i **Roger Albinyana**, director de Polítiques Regionals Mediterrànies de l'IMed.

Objectiu

Aquest primer diàleg s'ha centrat en com les pimes, fonamentals en les economies mediterrànies, poden apostar per la innovació i la digitalització en un context marcat per la COVID-19 per reduir costos, guanyar productivitat i competitivitat, i accedir a finançament. Per aquest motiu, l'organització proposa exposar diferents punts de vista: l'emprenedoria (amb l'exemple de Wiki Startup), les institucions públiques (ACCIÓ), les universitats (UOC) i la cooperació entre el nord d'Àfrica i l'Àfrica Subsahariana (iniciativa SmartAfrica)

Missatges més rellevants

1. Cal tornar a l'esperit de la Declaració de Barcelona i tornar a impulsar la cooperació mediterrània en el marc de les polítiques europees. El Govern de Catalunya ha tornat a prioritzar aquesta qüestió en la seva agenda internacional.
2. La Mediterrània té un pes molt important en l'ocupació de les PIME i empreses emergents (start-ups) i moltes troben problemes similars tant al nord com al sud de la riba, fonamentalment lligades a traves burocràtiques, problemes d'accés al finançament i de resposta a la crisi COVID-19. Cal diàleg, cooperació i solidaritat entre les dues bandes.
3. La digitalització no depèn exclusivament de l'adopció tecnològica, sinó que cal incorporar-la en les diferents estratègies i maneres de pensar d'institucions, entitats i empreses. La formació en aquest àmbit continua sent clau i cal lluitar encara contra l'esclatxa digital.
4. L'Àfrica és un continent molt jove i són precisament els joves els que tenen el repte d'impulsar l'ocupació i el creixement dels països, amb especial èmfasi al desenvolupament urbà i rural, a través de les PIME i les empreses emergents, de la mà de la transformació digital.

Contingut de la jornada

El conseller **Bernat Solé** va destacar el 25è aniversari de la Declaració de Barcelona com un projecte col·lectiu que ha de ser exemple de noves col·laboracions perquè va situar la Mediterrània com a bandera de pau i de progrés. El conseller fa una crida a tornar a “l'esperit de Barcelona” per traçar una nova agenda mediterrània a Europa i apropar així el projecte mediterrani a la ciutadania. Segons Solé, calen compromisos i accions de cooperació i iniciatives de solucions col·lectives perquè torni a haver-hi un espai d'intercanvi i d'aliances, ja que “Mediterrània és futur, drets humans i justícia social” i “tothom ha de tenir els mateixos drets a les dues ribes”. Solé apunta que el Govern compta amb una nova Estratègia Mediterrània i la prioritza en el seu Pla Estratègic 2021-2022 per impulsar intercanvis a tota la zona, ja que és la regió més pròpera a Catalunya. El conseller destaca que per sortir de la crisi post COVID-19, calen solucions humanistes i solidàries.

El director de Polítiques Regionals Mediterrànies de l'IEMed, **Roger Albinyana**, aborda la importància de les PIME a la regió mediterrània: representen el 60% ocupació a la regió i són objecte de molts obstacles que requereixen accions per part de l'administració pública. En destaca que només el 6% tenen accés fluid a crèdit i que la seva internacionalització continua sent un repte de les PIME. Suggereix que la seva digitalització és clau per reduir costos i tenir accés a noves vies de finançament.

Josep A. Planell, rector de la UOC, fundador i director de l'Institut de Bioenginyeria de Catalunya (IBEC) i catedràtic a la UPC. Planell recorda que a causa de la pandèmia no s'han pogut celebrar tant els 25 anys del procés de Barcelona i ni tampoc els 25 anys de la UOC. Recorda que es tracta de la primera universitat 100% en línia del món: el 1994 hi havia menys de 3000 planes web i ara ja n'hi ha 1.600 milions. En aquell moment resultava una extravagància tenir una universitat exclusivament en línia i ara sembla més aviat visionari. Planell també destaca que la tecnologia no és la resposta a la transformació digital, donat que tota la institució ha de ser digital en la seva actitud i manera de fer: “Hem de saber què volem fer, i així tecnologia ens ajudarà a fer-ho”. La pandèmia ha provocat que cada vegada més universitats presencials passin a entorns en línia i molts professors han hagut d'adaptar-se a correu d'una forma molt “artesanal”. Cal planificar tota la docència i models educatius i d'avaluació i posar recurs tecnològics existents en joc. L'accés a ensenyament universitari a través d'Internet té un impacte social molt fort pel que fa a la igualtat, l'equitat i la facilitat d'accés. Cal reconèixer que encara existeix l'escletxa digital i que si demanem als estudiants aprendre digitalment, cal garantir l'accés a Internet i als dispositius. Internet hauria de ser un servei públic, com l'aigua i l'electricitat, i el que és més important, ha de ser neutra, per molt que hi hagi molts actors que ara volen trencar-ne la neutralitat, en referència als moviments del president Trump als Estats Units d'Amèrica.

Monder Khanfir, enginyer, emprenedor i inversor, i responsable de la primera incubadora d'empreses emergents del nord d'Àfrica, destaca el factor unificador nord-sud de les PIME, perquè es troben problemes comuns. Khanfir destaca que la digitalització no és tant l'element transformador, sinó que ho és la mentalitat. Destaca que ha canviat tant la percepció del risc com també la manera com actuem de forma col·lectiva. Segons Khanfir, cal lluitar contra el risc amb solidaritat, i la digitalització dona eines per connectar ciutadans, companyies i ecosistemes i tenir presa de decisions molt més implicada, amb més eines. Khanfir destaca que els emprenedors i les emprenedores continuen trobant-se moltes dificultats burocràtiques a l'hora internacionalitzar l'empresa, com per exemple obrir delegació europea des de Tunísia.

Dydir Nkurikiyimfura, director de Tecnologia i Innovació del Secretariat de Smart Africa, presenta en què consisteix aquesta iniciativa. Smart Africa és un compromís per a la innovació signat pels caps d'Estat i de Govern de l'Àfrica per accelerar el desenvolupament socioeconòmic sostenible en el continent. Treballa per convertir Àfrica en una economia del coneixement

mitjançant l'accés assequible a la banda ampla i l'ús de les TIC. L'aliança Smart Africa té com a membres 29 Estats africans i empreses del sector privat, i també es troba associada a diverses organitzacions no governamentals. Nkurikiyimfura destaca que Àfrica és un continent demogràficament molt jove: hi ha 800 milions de joves, i que per aquest motiu cal promoure les PIME i les startups, perquè són una palanca de canvi tant per al desenvolupament urbà com per al desenvolupament rural. El futur rau en donar-los eines i fons perquè facin front a la digitalització i puguin crear ocupació i riquesa. Destaca que treballen en expandir i millorar les infraestructures i la transformació digital: banda ampla, connectivitat interafricana, centres de dades, harmonització dels mercats de dades i busquen altres problemes de sectors econòmics com l'agricultura, les finances i bé la governança. Ho fan a través de partenariats: amb el Banc Mundial, el Banc Africà de Desenvolupament i destaca que el passat mes de febrer van signar acord amb el Govern de Catalunya.

També per part de Smart Àfrica, **Hanae Beza**, fundadora de la Start Up Douar.Tech al Marroc treballa per promoure la independència joves i la igualtat de gènere. Explica que va estudiar a Barcelona i que en guarda molt bon record. Explica que els països del sud de la Mediterrània estan jugant un paper molt important per consolidar processos de cocreació amb el nord de la mediterrània. Creu que Tunísia ha tingut i té un paper molt important perquè és el primer país africà que va crear polítiques per a l'estímul empresarial d'aquesta mena i que ha servit de referència per harmonitzar un marc per la resta de països, com ara Senegal o Mali. Explica que hi ha una conscienciació molt gran a l'Àfrica respecte del pes dels ecosistemes tecnològics. Apunta que totes les PIME i start-ups troben problemes molt similars a les dues bandes de la Mediterrània amb la crisi COVID-19: problemes de tresoreria, risc fallida, poc capital per sobreviure uns quants mesos i manca de fons complementaris. Hi ha estats que són més forts per oferir ajuda, com és el cas del model tunisià que n'està afavorint la resiliència. Destaca alguns programes de cooperació interessants, com ara el projecte Níger 2.0, a través del qual l'Agència francesa de desenvolupament va demanar a PIME i start-ups de la regió diferents solucions de digitalització arxius, i que va resultar molt exitós.

Finalment, des d'ACCIÓ, **Àurea Rodríguez**, directora d'innovació, explica què fa l'agència i com cal aprofitar les oportunitats que genera crisi COVID-19: PIME que estan treballant per oferir solucions. Es tracta d'economia de baix impacte, donada la distància social. Però la resposta del consumidor, que està a casa, obre noves possibilitats. Cal coordinació digital entre totes les plataformes i reinventar-se contínuament.

[+](#) Informació i enllaç a la conferència